

IESBA

International
Ethics Standards
Board for Accountants®

IAASB

International Auditing
and Assurance
Standards Board®

American
Institute of
CPAs®

Kwestie etyczne w związku z COVID-19 |
Publikacja opracowana przez pracowników
IESBA

KORZYSTANIE ZE SPECJALISTÓW W OTOCZENIU ZWIĄZANYM Z COVID-19

w tym okoliczności związane z zaangażowaniem specjalistów
w badaniu sprawozdań finansowych

Październik 2020 r.

Korzystanie ze specjalistów w otoczeniu związanym z COVID-19

w tym okoliczności związane z zaangażowaniem specjalistów w badaniu sprawozdań finansowych

---

Niniejsza publikacja opracowana przez pracowników IESBA zawiera wytyczne, które mają na celu pomóc zawodowym księgowym zatrudnionym w przedsiębiorstwach oraz zawodowym księgowym wykonującym wolny zawód w określeniu, kiedy może zaistnieć potrzeba skorzystania z usług specjalisty w celu wsparcia w wykonywaniu określonych zadań i innych czynności zawodowych w ramach organizacji zatrudniających oraz w ramach obsługi klientów w otoczeniu związanym z pandemią COVID-19.

Zawodowi księgowi muszą zdawać sobie sprawę z faktu, że przepisy obowiązujące w ramach niektórych systemów prawnych mogą różnić się od zasad określonych w Międzynarodowym kodeksie etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardach niezależności) („Kodeks”) lub wykraczać poza te zasady – powinni oni uwzględniać ten fakt. Księgowi w ramach tych systemów prawnych muszą być świadomi tego rodzaju różnic i stosować się do bardziej rygorystycznych przepisów, chyba że jest to zabronione przez prawo lub inne regulacje.

Niniejsza publikacja została opracowana przez pracowników American Institute of Certified Public Accountants (AICPA, Amerykański Instytut Biegłych Rewidentów) pod auspicjami Grupy Roboczej utworzonej przez International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA, Rada Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych) oraz krajowe podmioty ustanawiające standardy etyczne z Australii, Kanady, Chin, RPA, Wielkiej Brytanii i USA.¹ Oprócz zaangażowania Grupy Roboczej i pracowników IESBA, swój wkład w przygotowanie niniejszej publikacji wnieśli również pracownicy International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB, Rada Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych).

Zadaniem Grupy Roboczej jest przygotowanie zasobów wsparcia dla księgowych w zakresie wdrożenia Kodeksu, aby pomóc zawodowym księgowym w skutecznym stosowaniu Kodeksu w obliczu okoliczności wynikających z pandemii COVID-19.

Niniejsza publikacja nie zmienia oraz nie uchyla Kodeksu ani Międzynarodowych Standardów wydanych przez IAASB i wiążący jest wyłącznie tekst Kodeksu oraz Międzynarodowych Standardów IAASB. Zapoznanie się z niniejszą publikacją nie zastępuje zapoznania się z Kodeksem lub Międzynarodowymi Standardami wydanymi przez IAASB. Zawarte w publikacji wytyczne dotyczące wdrożenia określonych zasad nie powinny być traktowane jako wyczerpujące i należy zawsze odwoływać się, odpowiednio, do samego Kodeksu lub Międzynarodowych Standardów wydanych przez IAASB. Niniejsza publikacja nie stanowi wiążącego, ani oficjalnego dokumentu AICPA, IESBA, IAASB, ani żadnej z krajowych organizacji ustanawiających standardy etyczne wchodzących w skład Grupy Roboczej.

SPIS TREŚCI

Strona 4

[Czy jest to czas na zaangażowanie specjalisty?](#)

Strona 5

[Czy niezaangażowanie specjalisty stwarza ryzyko?](#)

Strona 6

[Unikanie naruszeń standardów etycznych](#)

Strona 7

[Angażowanie specjalistów w badaniu sprawozdań finansowych](#)

Strona 7

[Inne materiały](#)

1. Krajowymi podmiotami ustanawiającymi standardy etyczne są *Australian Accounting Professional & Ethical Standards Board* - APESB (Australijska Rada ds. Standardów Zawodowych i Etycznych dla Księgowych), *Chartered Professional Accountants of Canada* (kanadyjska organizacja dyplomowanych zawodowych księgowych), *Chinese Institute of Certified Public Accountants* (chiński instytut dyplomowanych księgowych), *South African Independent Regulatory Board for Auditors* (niezależna rada regulacyjna dla audytorów w RPA), *UK Financial Reporting Council* (brytyjska rada ds. sprawozdawczości finansowej) oraz *American Institute of Certified Public Accountants* (amerykański instytut dyplomowanych księgowych).

Pandemia COVID-19 spowodowała bezprecedensowe wyzwania dla przedsiębiorstw i innych organizacji na całym świecie, w tym dla profesji zawodowych księgowych. Konieczne stało się dostosowanie form wykonywania własnej pracy i nadzorowania pracy innych. Zmiana sytuacji może spowodować, że zawodowi księgowi, zarówno zatrudnieni w przedsiębiorstwach, jak i wykonujący wolny zawód, będą proszeni o wykonywanie innych rodzajów działalności i usług niż te, do których przywykli, a także o pracę w innej formie, niż miało to miejsce przed pandemią.

W zależności od rodzaju tych działalności i usług mogą pojawić się zagrożenia dla przestrzegania standardów etycznych, które nie były początkowo brane pod uwagę, natomiast poziom zagrożeń, które zostały wcześniej zidentyfikowane i ocenione, może się zmienić. Na przykład księgowi, dla których nadążanie za zmianami w przepisach prawa i regulacjach związanych z pandemią COVID-19 stanowi wyzwanie, mogą znajdować się pod presją naruszenia zasad podstawowych kompetencji zawodowych i należytej staranności oraz profesjonalnego postępowania. Osoby przeprowadzające badania sprawozdań finansowych mogą również stanąć w obliczu dodatkowych wyzwań, w tym kwestii związanych z niezależnością biegłego rewidenta.

Zmieniające się okoliczności mogą również wpłynąć na planowane podejście do pracy księgowych, a także na poziom wcześniej zidentyfikowanych zagrożeń dla przestrzegania zasad. Na przykład, w środowisku pracy zdalnej, które stało się powszechne podczas pandemii COVID-19, księgowy może nie mieć dostępu do zasobów wymaganych do zapewnienia kompetentnego wykonania zlecenia.

W wyniku takich okoliczności może pojawić się potrzeba, aby księgowy rozważył skorzystanie z usług specjalisty w celu uzyskania wsparcia w realizacji pewnych zadań czy zleceń.

Termin specjalista² odnosi się do osoby fizycznej lub organizacji posiadającej wiedzę ekspercką – umiejętności, wiedzę i doświadczenie – w dziedzinie innej niż rachunkowość lub rewizja finansowa.

Wiedza ta może być wykorzystana przez kierownictwo lub zewnętrznego biegłego rewidenta. Przykładem może tu być wycena złożonych instrumentów finansowych lub gruntów i budynków, gdzie rzeczoznawcy mogą być wykorzystywani jako specjaliści wspierający kierownictwo lub zewnętrznego biegłego rewidenta.

Presje i wyzwania związane z pandemią COVID-19 nie zmniejszają spoczywającego na zawodowych księgowych obowiązku przestrzegania standardów zawodowych, w tym *Międzynarodowego kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardów niezależności)* oraz odpowiednich standardów etycznych i niezależności, które obowiązują w ich systemach prawnych.

Pytania i odpowiedzi pracowników IESBA z maja 2020 r., COVID-19: Aspekty etyczne oraz rozważania dotyczące niezależności, obejmują omówienie ważnych kwestii, o których należy pamiętać w związku z przestrzeganiem zasad podstawowych w otoczeniu związanym z pandemią COVID-19. Wyżej wspomniana publikacja zawierająca pytania i odpowiedzi m.in.:

- Dostarcza wytycznych, które mają pomóc księgowym radzić sobie z sytuacjami, w których dane zabezpieczenie nie jest już dostępne;
- Przedstawia, jak księgowi mają reagować na dylematy etyczne wywołane przez naciski związane z COVID-19; oraz
- Określa okoliczności, w których firma audytorska może zapewnić pomoc klientom badania.

2. W Kodeksie oraz w Międzynarodowych Standardach IAASB zwany również „ekspertem”.

Czy jest to czas na zaangażowanie specjalisty?

Księgowi są zawsze zobowiązani do wykonywania swoich obowiązków zawodowych w sposób kompetentny i staranny. Obejmuje to odpowiedni nadzór nad innymi osobami – nawet w wirtualnym środowisku pracy. Zmienny charakter pandemii oznacza, że stan faktyczny i okoliczności ulegają nagłym zmianom. To z kolei może stwarzać zagrożenia dla przestrzegania zasad podstawowych, które nie były początkowo brane pod uwagę, bądź też zmieniać poziom zagrożeń, które zostały wcześniej zidentyfikowane i ocenione. Zmiany te mogą również wpłynąć na wiarygodność informacji lub wywołać dodatkową niepewność, która może mieć wpływ na kluczowe osądy dokonywane przez księgowych oraz wyciągane przez nich wnioski w związku z przygotowaniem, przedstawianiem, przeglądem i badaniem informacji finansowych. Niezależnie od zmieniających się okoliczności, księgowi mają obowiązek posiadania specjalistycznej wiedzy oraz umiejętności koniecznych w celu służenia klientom lub zatrudniającej ich organizacji. Możliwe, że w celu wykonania swoich obowiązków w sposób kompetentny i staranny, księgowy będzie musiał zaangażować specjalistę. Na przykład:

- Umiejętności i wiedza ekonomistów mogą pomóc zawodowym księgowym wykonującym wolny zawód lub zatrudnionym w przedsiębiorstwach, w tym biegłym rewidentom, lepiej zrozumieć zmieniające się perspektywy ekonomiczne lub ogólne czynniki wywołane pandemią COVID-19 oraz konsekwencje dla działalności prowadzonej przez organizacje zatrudniające i klientów.
- Korzystanie z usług specjalisty ds. informatyki lub ds. wykrywania oszustw może pomóc księgowemu lub firmie audytorskiej zidentyfikować ryzyka zagrożeń cybernetycznych i oszustw w związku z COVID-19 oraz doradzać w tym zakresie.
- Korzystanie z usług doradcy podatkowego może być konieczne w celu określenia skutków rządowych programów pomocowych związanych z pandemią COVID-19, w tym planów umarzania pożyczek, grantów lub dotacji (np. pożyczka na wypłatę wynagrodzeń w ramach amerykańskiego programu ochrony zatrudnienia – *Paycheck Protection Program*).³

Rozdział niniejszej publikacji pt. „Angażowanie specjalistów w badaniu sprawozdań finansowych” zawiera omówienie sytuacji, w których firma może zaangażować specjalistę podczas badania sprawozdania finansowego.

Zmiana okoliczności może spowodować konieczność podjęcia odpowiednich działań. Kluczowym jest aby zawodowi księgowi pozostawali wyczuleni na nowe informacje oraz zmiany w zakresie faktów i okoliczności, w tym podczas realizacji aktualnego zlecenia lub zadania.

Pomoże to w ustaleniu, czy potrzebne są różne zasoby i rodzaje wiedzy specjalistycznej.

W celu zidentyfikowania obszarów, w których skorzystanie z usług specjalisty może okazać się działaniem właściwym, należy pamiętać o kilku ważnych okolicznościach.

W odniesieniu do zawodowych księgowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach lub wykonujących wolny zawód, w tym biegłych rewidentów:

- Luki w umiejętnościach, wiedzy lub doświadczeniu – na poziomie indywidualnym lub całej organizacji – których uzupełnienie jest niezbędne do wypełnienia nowych obowiązków w zakresie sprawozdawczości lub przestrzegania przepisów wynikających z pandemii COVID-19.
- Posiadanie odpowiednich zasobów umożliwiających reagowanie na nagłe zmiany oraz działanie w sytuacji niepewności wynikającej z pandemii COVID-19, a także realizację dodatkowych zadań i obowiązków wymaganych przez organizacje zatrudniające księgowych lub przez klientów.
- Czy w świetle obecnych ograniczeń w zakresie podróży i kontaktów międzyludzkich możliwe będzie w praktyce zaspokojenie najpilniejszych potrzeb (np. w zakresie korzystania z zasobów i sprawowania nadzoru).
- Czy infrastruktura informatyczna jest w stanie zaspokoić potrzeby techniczne zespołów pracujących zdalnie.
- Czy występuje zwiększenie ekspozycji na ryzyka, np. związane z oszustwami lub zagrożeniami cybernetycznymi.

W odniesieniu do zawodowych księgowych wykonujących wolny zawód, w tym biegłych rewidentów:

- Czy rodzaj lub stopień pilności zgłoszonej przez klienta prośby w związku z COVID-19 może wpłynąć na zdolność firmy audytorskiej do obsługi obecnych klientów lub do sprostania wyzwaniom związanym z COVID-19 mającym wpływ na jej własną działalność.
- Posiadana przez firmę audytorską świadomość, wiedza i dostęp do konkretnych wymogów prawnych i regulacyjnych dot. COVID-19 oraz związanych z nimi wytycznych (np. biuletyny branżowe, instrukcje dotyczące składania wniosków o pomoc z rządowych programów stymulujących gospodarkę i rozliczania takiej pomocy) oraz zdolność firmy do przedstawiania tych informacji w syntetycznej formie oraz w odpowiednim czasie zespołom zajmującym się obsługą klienta.
- Dostępność infrastruktury, narzędzi i osób posiadających wystarczające i odpowiednie doświadczenie w celu szkolenia i nadzorowania zespołów pracujących zdalnie

3. Pożyczka na wypłatę wynagrodzeń w ramach amerykańskiego programu ochrony zatrudnienia – *Paycheck Protection Program* jest rodzajem wsparcia rządowego, które ma na celu pomoc przedsiębiorstwom w utrzymaniu zatrudnienia w czasie pandemii COVID-19.

Czy niezaangażowanie specjalisty stwarza ryzyka?

Może się okazać, że wymagania klientów lub organizacji zatrudniających będą zmieniały się wraz ze zmianą obecnego otoczenia. Na przykład, księgowy wykonujący wolny zawód może być poproszony przez klientów audytowych o pomoc w zakresie podatków w obszarze wykraczającym poza zakres jego wiedzy. Księgowy zatrudniony w przedsiębiorstwie może być z kolei poproszony przez kierownictwo o nadzorowanie pracy innych osób w obszarze, w którym nie ma doświadczenia. Poniżej przedstawiamy kilka pytań pomagających w określaniu obszarów potencjalnego ryzyka, które mogą wskazywać, że nadszedł czas na zaangażowanie specjalisty:

- Czy istnieje możliwość zmian w wykonywanym zadaniu lub usłudze ze względu na wyzwania związane z COVID-19?
- Czy jesteś w stanie udzielić wymaganych wskazówek lub porad w odpowiednim czasie mając na uwadze konieczność przeprowadzenia badań lub poznania danego zagadnienia?
- Czy istnieje presja, aby wykonać zadanie lub usługę związaną z COVID-19 w przyspieszonym czasie?
- Czy jesteś w stanie odbyć kursy doskonalenia/rozwoju zawodowego (CPE/CPD) niezbędne do kompetentnego i terminowego wykonania zadania lub usługi?

- Czy jesteś w stanie wykonać lub nadzorować zadanie lub świadczyć profesjonalne usługi w sposób kompetentny i staranny?

W szczególności:

- Czy ze względu na okoliczności COVID-19 istnieją luki w Twojej wiedzy i umiejętnościach w zakresie obsługi organizacji zatrudniających lub klientów?
- Czy posiadasz odpowiednie informacje, które pomogą Ci dochować należytej staranności oraz dokonać właściwego osądu zawodowego w trakcie stosowania wymaganej wiedzy i umiejętności?

W czasach zawirowań zawodowi księgowi muszą w jeszcze większym stopniu skupić się na kwestiach etycznych i obowiązku działania w interesie publicznym.

Unikanie naruszeń standardów etycznych

Starając się sprostać nieoczekiwanym nowym wyzwaniom w obecnym otoczeniu można stracić z oczu potrzebę przestrzegania zasad podstawowych i wymogów niezależności. Oto kilka sposobów na zmniejszenie ryzyka naruszenia zasad podstawowych oraz, w stosownych przypadkach, naruszenia niezależności:

- Zwracaj odpowiednią uwagę na zaległe wynagrodzenia od klientów audytowych.
- Postępuj uczciwie, bądź bezpośredni i szczerzy nawet jeśli prowadzi to do przedstawiania informacji, które są niekorzystne.
- Twój zawodowy osąd nie może ulegać kompromisom spowodowanym uprzedzeniami, konfliktem interesów lub niepożądanym oddziaływaniem osób trzecich.
- Przestrzegaj poufności informacji uzyskanych w wyniku zawodowych i gospodarczych powiązań.
- Nie angażuj się w działania, które mogłyby naruszyć uczciwość, obiektywizm lub dobrą reputację zawodu.

- Upewnij się, że Ty i inne osoby w Twojej organizacji posiadacie wiedzę i narzędzia do podjęcia pracy
  - Zwiększ zaangażowanie i dialog pomiędzy członkami zespołów wykonujących zlecenia lub zespołów w danej organizacji a odpowiednimi interesariuszami.
  - Załóż struktury organizacyjne zajmujące się kwestiami związanymi z COVID-19.
  - Opracuj wytyczne, interpretacje i narzędzia praktyczne.
  - Opracuj programy pomagające w sprostaniu zwiększonym wymaganiom w zakresie kompetencji i umiejętności.
- Pozostań wyczulony na nowe informacje oraz zmiany faktów i okoliczności w celu zastosowania zawodowego osądu.
- Weź pod uwagę perspektywę racjonalnej i dobrze poinformowanej osoby trzeciej.
- Ściśle monitoruj usługi oraz porady i rekomendacje udzielane klientom audytowym, aby uniknąć przyjmowania obowiązków zarządczych w przypadku udzielania klientom pomocy w zakresie wyzwań biznesowych związanych z COVID-19.

Jeżeli klienci badania zwrócą się o pomoc w pokonaniu wyzwań związanych z pandemią COVID-19, np. przy sporządzaniu prognoz lub prospektywnych sprawozdań finansowych, bądź też o wykonanie usług związanych z wyceną, firmy audytorskie są zobowiązane do przestrzegania **postanowień Kodeksu dotyczącego usług nieatestacyjnych** i nieświadzenia usług zabronionych.

Przed wyrażeniem zgody na świadczenie takiej usługi, firmy audytorskie powinny upewnić się, że żądana usługa lub czynność nie jest zabroniona.

Funkcja wyszukiwania w e-Kodeksie IESBA może pomóc firmom audytorskim zapoznać się z rodzajami usług, które mogą być świadczone klientom audytowym oraz tymi, których nie można świadczyć.

Klikając na obrazek po lewej stronie można uzyskać dostęp do ogólnego podsumowania usług zakazanych, interesów (inwestycji), relacji i innych działań mających zastosowanie do badania sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego.

Angażowanie specjalistów w badaniu sprawozdań finansowych

Poniżej przedstawiono niektóre okoliczności, które – gdy występują łącznie – zazwyczaj wskazują na potrzebę zatrudnienia specjalisty podczas zlecenia badania:

- Fakty i okoliczności wskazują na potrzebę posiadania wiedzy specjalistycznej w dziedzinie innej niż rachunkowość lub audyt.
- Biegły rewident nie posiada niezbędnej wiedzy specjalistycznej.
- Biegły rewident nie jest w stanie uzyskać wystarczającej wiedzy w tym obszarze tak, aby móc przeprowadzić badanie.

W obecnym otoczeniu, w którym występuje największe prawdopodobieństwo zapotrzebowania na dodatkową wiedzę specjalistyczną są szacunki księgowo. Wcześniej możliwa była ocena szacunków księgowych bez udziału specjalisty. Na przykład, można było ustalić pewne dane wejściowe do obliczenia wartości godziwej, takie jak przysłe przepływy pieniężne czy stopy dyskontowe, bez pomocy specjalisty (np. poprzez zastosowanie średnich branżowych lub historycznych stóp procentowych).

Jednakże w dzisiejszych niepewnych czasach średnie wartości branżowe czy wyniki historyczne mogą być nieadekwatne, aby miały uzasadniać racjonalność przyjętych założeń. Badanie tych bilansów może obecnie wymagać innej wiedzy specjalistycznej. Specjaliści mogą pomóc biegłym rewidentom w ocenie, czy kierownictwo odpowiednio uwzględniło aktualną sytuację i warunki gospodarcze, w zależności od stanu faktycznego i otoczenia, w których działa jednostka. Kwestie, które należy wziąć pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o zaangażowaniu specjalisty w obecnych okolicznościach, to m.in.:

- Stopień niepewności szacunków księgowych.
- Czy zastosowany został inny model niż poprzednio, lub czy informacje wcześniej były łatwo dostępne na rynku, ale obecnie nie są już dostępne.

- Czy spełnianie wymogów w zakresie rachunkowości stało się bardziej złożone w obecnym otoczeniu, wpływając tym samym na wycenę szacunków księgowych zgodnie z obowiązującymi ramami sprawozdawczości finansowej.
- Potrzeba zawodowego osądu w odniesieniu do wykorzystywanych danych i założeń, przy uwzględnieniu dostępnych informacji pochodzących z rynku.

Korzystając z pomocy jakiegokolwiek specjalisty i zamierzając wykorzystać wyniki jego pracy, należy zawsze oceniać jego kompetencje, możliwości i obiektywizm, biorąc pod uwagę ewentualne wcześniejsze doświadczenia w pracy z tym specjalistą. Ważne jest również, aby rozumieć zakres wiedzy specjalisty, tak aby można było ocenić adekwatność jego pracy na potrzeby audytu.

Mimo, że sprawozdanie biegłego rewidenta nie odnosi się konkretnie do korzystania ze specjalistów, obszar, w którym skorzystano z pomocy specjalisty może wymagać ujawnienia jako kluczowa sprawa badania, gdy kluczowe sprawy badania są ujawniane (np. w przypadku jednostek notowanych na giełdzie), ponieważ wymagał on znacznej uwagi biegłego rewidenta przy przeprowadzaniu badania.

O korzystaniu z usług specjalisty można wspomnieć w opisie kluczowych spraw badania.

Kluczowe znaczenie ma planowanie z wyprzedzeniem i wczesne angażowanie specjalistów. Zapotrzebowanie na specjalistów jest teraz znacznie większe niż kiedykolwiek wcześniej, są oni angażowani również do innych prac, które wcześniej prawdopodobnie nie były zlecane, takich jak np. nowe zlecenia w zakresie raportowania na temat pakietów służących ożywieniu gospodarki czy finansowania.

Zaufanie do sprawozdań finansowych jest szczególnie ważne w trudnych czasach.

Inne materiały

Klikając na poniższe obrazki można przejść do innych materiałów związanych z COVID-19

AICPA
Koronawirus (COVID-19)
Centrum Zasobów

IESBA
COVID-19: Aspekty etyczne
oraz rozważania dotyczące
niezależności

IAASB
Wskazówki dla biegłych
rewidentów podczas pandemii
koronawirusa

Inne zasoby ogólne:

[Wsparcie i zasoby IESBA](#)

[Wsparcie i zasoby IAASB](#)

[Międzynarodowy Standard Badania \(MSB\) 620,
Wykorzystanie pracy eksperta biegłego rewidenta](#)

Informacje o AICPA

American Institute of Certified Public Accountants (AICPA) jest największym na świecie stowarzyszeniem członkowskim reprezentującym zawodowych księgowych. Historia działalności instytutu AICPA w służbie interesu publicznego sięga roku 1887. Obecnie organizacja skupia ponad 431 000 członków w 130 krajach i terytoriach, reprezentujących wiele obszarów praktyki, w tym biznes i przemysł, wykonywanie wolnego zawodu, władze, edukację i doradztwo.

Informacje o IESBA

International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA) jest międzynarodową niezależną radą ustanawiającą standardy. Misją IESBA jest służenie interesowi publicznemu poprzez ustanawianie standardów etycznych, w tym wymogów dotyczących niezależności biegłego rewidenta, które mają na celu podnoszenie standardów etycznych w zakresie postępowania i praktyki wykonywania zawodu wśród wszystkich zawodowych księgowych poprzez przyjęcie obszernego i mającego zastosowanie na całym świecie *Międzynarodowego kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardów niezależności)* (Kodeks).

Informacje o IAASB

International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) opracowuje standardy badania i usług atestacyjnych oraz wytyczne do stosowania przez wszystkich zawodowych księgowych w ramach wspólnego procesu ustanawiania standardów, w którym uczestniczy *Public Interest Oversight Board* (rada odpowiedzialna za nadzór nad realizacją interesu publicznego), która nadzoruje działalność IAASB, oraz *Consultative Advisory Group IESBA* (grupa konsultacyjno-doradcza) zapewniająca wsparcie w zakresie kwestii dot. interesu publicznego w procesie opracowywania wspomnianych wyżej standardów i wytycznych.

Kontakt:

Toni T. Lee-Andrews, Dyrektor – Dział ds. etyki zawodowej – Public Accounting, AICPA
toni.leeandrews@aicpa-cima.com

Ken Siong, Dyrektor techniczny wyższego szczebla, IESBA
kensiong@ethicsboard.org

Diane Jules, Zastępca dyrektora, IESBA
dianejules@ethicsboard.org

Willie Botha, Dyrektor techniczny, IAASB
williebotha@iaasb.org

Beverley Bahlmann, Zastępca dyrektora, IAASB
beverleybahlmann@iaasb.org

AICPA, IESBA, IAASB i IFAC nie ponoszą odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną jakiejkolwiek osobie działającej lub nie działającej na podstawie treści niniejszej publikacji, niezależnie, czy szkoda jest wyrządzona przez zaniedbanie, czy z innego powodu.

Międzynarodowy kodeks etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowe standardy niezależności) (International Code of Ethics for Professional Accountants™ (including International Independence Standards™)) wydała i posiada do nich prawa autorskie IFAC.

Międzynarodowe Standardy Badania, Międzynarodowe Standardy Usług Atestacyjnych, Międzynarodowe Standardy Usług Przeglądu, Międzynarodowe Standardy Usług Pokrewnych, Międzynarodowe Standardy Kontroli Jakości, Wskazówki Praktyczne dotyczące badania (*International Auditing Practice Notes*) oraz inne publikacje IAASB publikowane są przez IFAC, która jest również posiadaczem odnośnych praw autorskich.

„American Institute of Certified Public Accountants”, „AICPA” i logo AICPA stanowią zarejestrowane znaki towarowe AICPA.

„International Ethics Standards Board for Accountants”, „International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards)”, „International Federation of Accountants”, „IESBA”, „IFAC”, logo IESBA oraz logo IFAC stanowią znaki handlowe IFAC lub zarejestrowane znaki towarowe i znaki usługowe IFAC na terenie Stanów Zjednoczonych i innych krajów.

„International Auditing and Assurance Standards Board”, „International Standards on Auditing”, „International Standards on Review Engagements”, „International Standards on Related Services”, „International Standards on Quality Control”, „International Auditing Practice Notes”, „IAASB”, „ISA”, „ISAE”, ISRE, ISRS, IAPN oraz logo IAASB stanowią znaki handlowe IFAC lub zarejestrowane znaki towarowe i znaki usługowe IFAC na terenie Stanów Zjednoczonych i innych krajów.

Niniejszy dokument *Korzystanie ze specjalistów w otoczeniu związanym z COVID-19, w tym okoliczności związane z zaangażowaniem specjalistów w badaniu sprawozdań finansowych* opracowany przez AICPA, IESBA oraz IAASB i opublikowany w języku angielskim przez International Federation of Accountants (IFAC) w październiku 2020 r., został przetłumaczony na język polski przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR) w grudniu 2020 r. i jest powielany za zgodą IFAC. Zatwierdzonym tekstem wszystkich publikacji IFAC jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim. IFAC nie ponosi odpowiedzialności za dokładność i kompletność tłumaczenia ani za działania, które mogą z tego wynikać.

Tekst dokumentu *Korzystanie ze specjalistów w otoczeniu związanym z COVID-19, w tym okoliczności związane z zaangażowaniem specjalistów w badaniu sprawozdań finansowych* w języku angielskim © 2020 IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst dokumentu *Korzystanie ze specjalistów w otoczeniu związanym z COVID-19, w tym okoliczności związane z zaangażowaniem specjalistów w badaniu sprawozdań finansowych* w języku polskim © 2020 IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: *Using Specialists in the COVID-19 Environment Including Considerations for Involving Specialists in Audits of Financial Statements*.

W celu uzyskania zgody na powielanie, przechowywanie lub przekazywanie, lub na inne podobne zastosowanie niniejszego dokumentu prosimy o kontakt z permissions@ifac.org.

Przetłumaczone przez:

Opublikowany przez International Federation of Accountants (IFAC), 529 Fifth Avenue, New York, NY 10017

Prawa autorskie © październik 2020 r. American Institute of Certified Public Accountants (AICPA) oraz International Federation of Accountants (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone. W celu odtwarzania, przechowywania, przekazywania lub wykorzystywania w podobny sposób niniejszego dokumentu wymagana jest pisemna zgoda AICPA oraz IFAC, z wyjątkiem przypadków, gdy dokument jest wykorzystywany wyłącznie do niekomercyjnego użytku indywidualnego.

Kontakt: permissions@ifac.org.